

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL 2022-2030 METŲ PLĖTROS
PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS TVARIŲ
VIEŠŲJŲ FINANSŲ PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO PROJEKTO
(TAP NR. 22-170) (TAIS NR. 21-34625(2))**

2022-02-23 Nr. NV-441
Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: patvirtinti 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Finansų ministerijos tvarių viešųjų finansų plėtros programą (toliau – Tvarių viešųjų finansų plėtros programą).

Dabartinė situacija: Finansų ministerija vadovaudamasi Strateginio valdymo metodikos nuostatomis ir įgyvendindama 2021-2030 metų nacionalinio pažangos plano 8.5 uždavinį „Didinti viešųjų finansų ir valstybės turto valdymo ir panaudojimo efektyvumą“ parengė Tvarių viešųjų finansų plėtros programą, kurią, remiantis Strateginio valdymo įstatymo nuostatomis, turi patvirtinti Vyriausybė.

Projekto esmė: patvirtinti Tvarių viešųjų finansų plėtros programą, kuria sprendžiamos problemos:

- Neoptimalus viešųjų finansų planavimas, paskirstymas, naudojimas ir atsiskaitymas už juos. Sprendžiant problemą numatyta tobulinti vidutinės trukmės biudžeto sistemą. Vienas iš rezultatų, kurių siekiama 2030 m. – lėšų dalis valstybės biudžete, suplanuota taikant metodines rekomendacijas ir informacinių technologijų priemones padidėtų nuo 0 iki 50 proc.
- Mokestinis atotrūkis (mokestinių prievolių vengimas). Sprendžiant problemą numatyta gerinti mokestinių prievolių vykdymą. Vienas iš rezultatų, kurių siekiama 2030 m. – neišnaudoto PVM potencialo įvertis nuo 25,9 proc. nukris iki 10 proc.;
- Nepakankamas mokesčių sistemos suderinamumas su viešųjų išlaidų poreikiu. Sprendžiant problemą numatyta tobulinti mokesčių sistemą pagal viešųjų išlaidų poreikį. Vienas iš rezultatų, kurių siekiama 2030 m. – pajamų iš turto mokesčių dalis nuo BVP padidės nuo 0,3 iki 0,6 proc. (šiuo metu mokesčių struktūroje nepakankamai išnaudotas šaltinių, laikomų nestabdančiais ekonomikos augimo, apmokestinimo potencialas);
- Nepakankamai išnaudojamas privačių lėšų pritraukimo potencialas. Sprendžiant problemą numatyta stiprinti viešojo ir privataus sektorių partnerystę ir skatinti privačių investicijų pritraukimą. Vienas iš rezultatų, kurių siekiama 2030 m. – pritrauktų privačių lėšų padidėjimas 2,5 karto;
- Nepakankamai efektyvus, nesisteminis valstybės nekilnojamojo turto valdymas. Sprendžiant problemą numatyta optimizuoti valstybės nekilnojamojo turto apimtį. Vienas iš rezultatų, kurių siekiama 2030 m. – valstybės nekilnojamojo turto ploto sumažėjimas, palyginti su pradine apimtimi (4,8 mln. kv. metrų) bus 10 proc.;
- Savivaldybių finansinio savarankiškumo trūkumas. Sprendžiant problemą numatyta didinti tvarų savivaldybių finansinį savarankiškumą. Vienas iš rezultatų, kurių siekiama 2030 m. – savivaldybių savarankiškų pajamų potencialo augimas 5 proc.

Iš viso Tvarių viešųjų finansų plėtros programai numatoma 105,478 mln. eurų.

Derinimas: viešųjų finansų srities problemos aptartos su socialiniais ir ekonominiais partneriais įvairiais formatais ir diskusijose. Finansų ministerija pateikė Tvarių viešųjų finansų plėtros programos projektą pirminėms išvadoms gauti ministerijoms ir Lietuvos savivaldybių asociacijai. Iš esmės į pateiktus pasiūlymus buvo atsižvelgta.

Neatsižvelgta į Teisingumo ministerijos siūlymą išbraukti tas institucijas, kurios parengtiems pasiūlymams tik teiks išvadas pagal kompetenciją, nurodant, kad dalyvavimas reikalingas ne tik dėl pastabų ir pasiūlymų parengtiems teisės aktų projektams teikimo, bet dėl poveikio vertinimo.

Vyriausybės kanceliarijos Strateginio planavimo ir stebėsenos grupė projektui turi techninio pobūdžio pastabų ir nurodo, kad:

- Dėl Plėtros programos projekto III skyriuje „Pažangos priemonių rinkinys“ pažangos priemonės 04-001-08-05-01 „Tobulinti vidutinės trukmės biudžeto sistemą“ rezultato rodiklio „Tęstinės veiklos lėšų dalis valstybės biudžete, suplanuota taikant metodines rekomendacijas ir informacinių technologijų priemones (proc.)“ pradinė reikšmė 2021 m. nurodyta 0, tačiau 2021 m. dar nebuvo naujos vidutinės trukmės biudžeto planavimo sistemos, todėl siūlytina rašyti N.D. (nėra duomenų);
- Dėl rezultato rodiklio „NPP dalyvių, dirbančių su viešųjų finansų planavimu ir (ar) įgyvendinimu, nurodžiusių, kad jų kompetencija tose srityse pagerėjo, dalis (balai)“ tikslintina formuluotė, nes pagal dabartinę formuluotę galima suprasti, kad bus matuojama dalyvių dalis, o ne pagerėjusi kompetencija. Taip pat siūlytina patikslinti, kad balų skalė yra nuo 1 iki 5.

Pažymėtina, kad projekto rengėjai darbo tvarka informavo, kad atsižvelgs į Vyriausybės kanceliarijos Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės pastabas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui turi pastabų ir siūlymų.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas parengtas įgyvendinant 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 8.5 uždavinį „Didinti viešųjų finansų ir valstybės turto valdymo ir panaudojimo efektyvumą“, už kurio įgyvendinimą atsakinga Finansų ministerija.

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +37070663807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt